

Nyhetsbrev

Vi samarbetar med kommuner i Stockholms län och Region Stockholm

2025-10-29 | Årgång 12 | Nummer 10

[Läs brevet i webbläsare](#)

Hej!

Då är vi i mitten av denna termin, och hösten är här. Luften blir krispigare och naturen bjuder på färgsprakande konstverk samtidigt som dagarna blir kortare.

Arbetet här på PKC är inne i en intensiv och spännande period då många utbildningar och föreläsningar erbjuds, och vi finns med på olika mötesplatser där vi får möjlighet att berätta mer om PKC:s erbjudande. Vi är glada att möta er i olika sammanhang och tillsammans kan vi öka kunskapen inom området palliativ vård.

Den Nationella konferensen i palliativ vård närmar sig och vi är glada att konferensboken nu är på plats. Du kan läsa mer om den längre ned i detta Nyhetsbrev. Du kan också ta del av ett spännande referat som vår vetenskapliga ledare Anette Alvariza skrivit om undersköterskans viktiga roll i att möta och stödja patienter i sorg.

Vi vill önska er en fin allahelgonahelg,

Annika Cederholm med medarbetare

Annika Cederholm
Verksamhetschef

Anette Alvariza
Vetenskaplig ledare

Linda Björkhem-Bergman
Vetenskaplig ledare

Kalendarium

Kommande utbildningar med platser kvar

Utbildning om palliativ vård anpassad för personal inom LSS – en introduktion

Digitalt informationsmöte för chefer, ledare, samordnare, m.fl.

Dropp i livets slut

Föreläsare: Christel Hedman

**Utbildningar om palliativ vård anpassade för
hemtjänstpersonal – en introduktion**

Digitalt informationsmöte för chefer, ledare, samordnare, m.fl.

10:e nationella konferensen i palliativ vård

Tvådagars konferens på Stockholm Waterfront i Stockholm. Arrangerar gör PKC, Marie Cederschiöld Högskola, Stockholms Sjukhem samt NRPV.

Syrgas i palliativ vård

Digital föreläsning för läkare verksamma inom akutsjukvård och geriatrik i Region Stockholm

Hur möter vi döden inom LSS

Anordnas i samarbete med Forum Carpe, för chefer och medarbetare inom LSS

Undersköterskans roll i palliativ vård

Digital grundutbildning för undersköterskor

Trygg när döden närmar sig

För medarbetare och chefer inom LSS och HSL. Anordnas i samarbete med Forum Carpe.

Barn i sorg – mående, rättigheter och stöd

Föreläsare: Rakel Eklund

Omvårdnad och behandling vid maligna tumörsår

Föreläsare: Susanne Dufva

**Ledarskapsutbildning – att leda den palliativa vården i
kommunal vård och omsorg**

Teoretisk och praktisk 1-terminsutbildning i ledarskap

**Utbildning av palliativa ombud för kommunerna i
Stockholm län**

3-dagars palliativ ombudsutbildning

Samtal i vården – undersköterskans möten i palliativ vård

Fysisk heldagsutbildning för undersköterskor och vårdbiträden

Kurs i palliativ medicin motsvarande delmål B5 och STb4

2-dagars kurs för ST-läkare

**Kurs i palliativ medicin för geriatrik och invärtesmed.
specialiteter motsvarande delmål C5 och STc5**

Heldagsutbildning i palliativ vård för ST-läkare

Grundläggande cancervård

Anordnas i samarbete med Regionalt cancercentrum Stockholm Gotland

Nyheter

10:e Nationella konferensen i palliativ vård

Ta del av det vetenskapliga programmet i konferensboken

Den nationella konferensen närmar sig, och med ca tre veckor kvar vill vi nu presentera programmet och alla talare som ska delta. Vill du förbereda dig inför konferensen, ta del av konferensboken!

Vi ser fram emot att möta er på plats i Stockholm! Har du inte möjlighet att delta på konferensen så återkommer vi med referat i kommande Nyhetsbrev. Välkomna, önskar vetenskapliga och sociala kommittén.

[Till konferensboken](#)

Palliativt Kunskapscentrum i Stockholms län söker vetenskaplig ledare

Vill du bli en del av vårt team och delta i utvecklingen av palliativ vård i Stockholm? PKC söker en vetenskaplig ledare som vill bidra med kunskap, engagemang och strategiskt tänkande. Från och med 1 januari 2026 blir en av våra två ledarroller ledig – nu har du chansen att bli en del av vårt team.

Vi söker dig som är läkare och docent eller har motsvarande docentkompetens. Du har klinisk erfarenhet av arbete inom specialiserad palliativ vård, du har erfarenhet av att utbilda och undervisa, och du bedriver självständig forskning.

Uppdraget som vetenskaplig ledare delas av två personer utifrån medicin och vårdvetenskap i nära samarbete. Tillsammans ansvarar ni för att verksamhetens utbildningar och vetenskapliga arbete bygger på aktuell forskning, och är delaktiga i att utveckla verksamhetens innehåll utifrån behov. Läs mer via nedanstående länk.

[Läs mer och anmäl intresse](#)

Undersköterskans roll i palliativ vård den 27 november

Välkommen att delta vid en digital grundutbildning om undersköterskans roll i den palliativa vården! Utbildningen äger rum på TEAMS den 27 november 2025 mellan kl. 13–16.

Om innehållet

Palliativ vård är en helhetsvård för svårt sjuka och döende, väl tillämplig både inom regionens vård och inom kommunens vård och omsorg. I den palliativa vården betonas teamet – där undersköterskan har en viktig roll. Under utbildningen lyfts undersköterskans roll vid smärt- och annan symtombehandling. Praktiska råd vid omvårdnad i livets slutskede diskuteras.

Några citat från deltagare som deltagit vid tidigare utbildningstillfällen:

”Värdefullt för mig var att förstå prioriteringar i livets slutskede, när orden inte räcker till”

”Förstå vikten av bemötande för både patienten och de närstående”

[Läs mer och anmäl dig](#)

Omvårdnad och behandling vid maligna tumörsår

Miss inte chansen att ta del av en digital halvdagsutbildning om maligna tumörsår, med specialistsjuksköterska Susanne Dufva, verksam på huvud- hals- lung- hudcancer-mottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset.

Efter utbildningen ska deltagaren ha förvärvat kunskaper att:

- Identifiera maligna tumörsårets symtombild
- Känna till behandlingsalternativ av symtom
- Känna till förbandsgrupper och antiseptiska produkter som kan användas
- Kunna känna sig trygg och säker i att bemöta patienter med malignt tumörsår.

[Läs mer och anmäl dig](#)

Digitala informationsmöten om PKC:s utbildningar för LSS och hemtjänst

Palliativt kunskapscentrums vårdutvecklingsledare **Ingeli Simmross, Zahra Ousi och Kerstin Witalis** bjuder in till två digitala möten i höst för dig som är chef, samordnare eller verksamhetsutvecklare inom LSS eller hemtjänst.

- Få en översikt över PKC:s utbildningsutbud
- Tips på hur webbutbildningarna kan användas i verksamheten
- Erfarenheter från andra verksamheter
- Stöd för att planera och genomföra utbildningar lokalt

Läs mer via nedanstående länkar:

Utbildning om palliativ vård anpassad för personal inom LSS – en introduktion

Datum: 4 november kl. 14.30–15.30

[Läs mer och anmäl dig](#)

Utbildningar om palliativ vård anpassade för hemtjänstpersonal – en introduktion

Datum: 13 november kl. 14.30–15.30

[Läs mer och anmäl dig](#)

Utveckla ditt ledarskap inom kommunal vård och omsorg – med fokus på palliativt förhållningssätt

Är du chef inom SÄBO, LSS eller hemtjänst? Nu kan du stärka din kompetens och utveckla ditt ledarskap genom vår utbildning: **Ledarskapsutbildning – att leda den palliativa vården i kommunal vård och omsorg.**

Utbildningen ger dig fördjupad kunskap om palliativt förhållningssätt, konkreta verktyg för utvecklingsarbete och möjlighet att reflektera över din egen verksamhet. Du får också ta del av olika ledarskapsteorier och stärka din roll som chef i arbetet med palliativ vård.

Du får:

- Fördjupad kunskap om palliativt förhållningssätt
- Verktyg för förbättringsarbete
- Reflektion och erfarenhetsutbyte
- Ökad kompetens i ledarskap

Några röster från utbildningen:

”Bra uppbyggt program och struktur”

”Så mycket kunskap som florerat i detta rum som jag fått möjlighet att ta del av”

Vårens utbildningsomgång består av ett digitalt intromöte + fyra utbildningsdagar, med kursstart den 13 januari.

[**Läs mer och anmäl dig**](#)

Månadens film!

Årets nionde månadens film är "*Tromboembolism vid cancer*" med överläkare Christel Hedman. Filmen ingår i modul 7 av Palliativt kunskapscentrums webbutbildning i Palliativ cancervård: "Akuta tillstånd i palliativ vård".

[Se filmen här!](#)

Tips! Socialstyrelsens termbank

Nya uppdaterade termer inom palliativ vård finns nu i Socialstyrelsens termbank. Det är termer som stödjer hälso- och sjukvården till enhetlig och tydlig kommunikation och skapar ett gemensamt språk. Dessa termer är avgörande för att skapa gemensamma bedömningar, säkerställa att information delas korrekt mellan olika aktörer och stödja professionella i det dagliga arbetet.

PKC:s vetenskapliga ledare professor Anette Alvariza har deltagit i arbetet som pågått under ca ett år i en av Socialstyrelsen utsedd grupp av personer. Termerna hade inte uppdaterats sedan 2013 och stor utveckling har skett gällande palliativ vård, vilket gjort arbetet utmanande och i behov av två remissrundor med mer än 100 remissinstanser i hela Sverige innan publikation. Parallellt med termarbetet pågår också uppdatering av Nationella riktlinjer och rekommendationer för palliativ vård, vilka Socialstyrelsen kommer att publicera i December.

[Till Socialstyrelsens termbank](#)

Undersköterskors erfarenheter av att möta patienter i sorg

Referat av Anette Alvariza

Vetenskaplig ledare PKC

*Professor i vårdvetenskap inriktning palliativ vård
och specialistsjuksköterska i cancervård vid Marie
Cederschiöld högskola och Stockholms sjukhem*

Referat av artikeln: Anne-Lie Larsson, Ingela Beck, Ann-Christin Janlöv & Eva-Lena Einberg (2024) Nurse assistants' experiences of encountering patients in grief due to the death of a loved one - a qualitative study in municipal health and social care, International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being, 19:1, 2330116, DOI: 10.1080/17482631.2024.2330116

En majoritet av de som arbetar inom kommunal vård och omsorg i Sverige är undersköterskor och vårdbiträden. Dagligen möter de patienter som behöver vård, stöd och omtanke. Många patienter kan på grund av sin egen situation vara särskilt sårbara för svåra och utmanande händelser i livet, till exempel förlusten av en närstående genom dödsfall. Denna månads referat handlar därför om en studie som syftade till att undersöka undersköterskors erfarenheter av att uppmärksamma och bemöta patienter i sorg på grund av en närståendes död. För att underlätta läsning har ordet patient använts i den aktuella artikeln och i referatet, även fast de personer som bor på särskilda boenden eller vårdas i det egna hemmet inte alltid benämns som patienter.

Metod

En studie med kvalitativ metod i form av fokusgruppsintervjuer genomfördes i fem kommuner i södra Sverige med deltagare som arbetade på särskilda boenden, korttidsboenden, eller inom hemtjänst alternativt hemsjukvård. Sex fokusgruppsintervjuer genomfördes med 28 undersköterskor, alla var kvinnor mellan 32 och 63 år, fem av dem hade annat modersmål än svenska men kunde utan problem förstå och uttrycka sig på svenska. Undersköterskorna hade mellan 9 och 46 års erfarenhet av yrket. För intervjuerna användes en intervjuguide, och analysen gjordes med induktiv kvalitativ innehållsanalys.

*"viktigt att vara uppmärksam på förändringar hos en patient
som har förlorat en närstående genom dödsfall"*

Sammanfattning av resultat

Huvudtemat som framkom kan beskrivas som: **"Att vara uppmärksam på tecken på sorg och känna av rätt tid för att närma sig och trösta, samtidigt som egna emotionella utmaningar behöver hanteras"**. Inom ramen för huvudtemat beskrevs resultatet i kategorier och subkategorier som i referatet har sammanfattats i de viktiga

fynd som presenteras nedan.

- **Observera förändringar hos patienten:** Undersköterskorna uttryckte att det var viktigt att vara uppmärksam på förändringar hos en patient som hade förlorat en närstående genom dödsfall. De berättade om hur patienter visade sorg på olika sätt, till exempel med nedstämdhet, ilska, tårar, tystnad, apati eller ökad oro och sömnsvårigheter. Även patienter med kognitiv funktionsnedsättning kunde reagera starkt, till exempel genom att bli arga när de påmindes om personen som dött. Undersköterskorna berättade också om att de hade märkt att vissa patienter fick nedsatt aptit och åt mindre, rörde sig mer än tidigare, eller rökte mer än vanligt.
- **Skapa dialog och förtroende:** Det blev tydligt att undersköterskorna använde olika strategier för att närma sig en patient i sorg. De anpassade sina samtal efter patientens behov och var noga med att läsa av kroppsspråk och signaler. För att bygga förtroende försökte de arbeta med kontinuitet, men de pratade också om betydelsen av att personlig kemi stämde mellan dem och patienten. Fysiska gester som att hålla någon i handen eller ge en kram kunde användas för att skapa trygghet. Vidare kunde tyst och stilla närvaro eller gemensamma aktiviteter som att titta på foton fungera bra för att nå fram till en patient i sorg. Att försöka fokusera på positiva minnen och egenskaper hos den person som dött kunde göra samtalet lättare och mindre sorgligt, även för patienter med kognitiv funktionsnedsättning.
- **Hantera både patientens och de egna känslorna:** Det kunde vara svårt att möta patienter i sorg, speciellt i de fall som patienten undvek att visa sorg, undvek ögonkontakt, och inte ville prata. Det var svårt när förhållandet var tvärt om och patienten agerade ut sin sorg starkt, till exempel genom att visa ilska eller förtvivlan. Undersköterskorna berättade att de påverkades känslomässigt av patientens reaktioner, och själva kunde känna sorg och oro. Det kunde ibland vara svårt att inte själv gråta när patienten var väldigt ledsen och grät. Patientens sorg kunde också påminna om och aktualisera känslor efter egna förluster i livet. Det var olika svårt att möta patienter i sorg, vissa dagar var det svårare än andra. Undersköterskorna betonade dock vikten av att ha ett professionellt förhållningssätt och att sträva efter att lyssna aktivt utan att påtvinga eller forcera samtal.

"att hålla någon i handen eller ge en kram kunde användas för att skapa trygghet"

Slutsats

Studien visar att undersköterskor spelar en central roll i att möta och stödja patienter i sorg. Det kräver lyhördhet, känslighet och förmåga att hantera egna känslor. Att skapa förtroende, uppmuntra samtal och observera förändringar i patientens beteende är viktiga strategier för att ge stöd och trygghet.

Referenser

- Anne-Lie Larsson, Ingela Beck, Ann-Christin Janlöv & Eva-Lena Einberg (2024) **Nurse assistants' experiences of encountering patients in grief due to the death of a loved one – a qualitative study in municipal health and social care**, *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 19:1, 2330116, DOI: 10.1080/17482631.2024.2330116

Foto: Pixabay

Palliativt kunskapscentrum i Stockholms län samfinansieras av Region Stockholm samt kommunerna Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholms stad, Sundbybergs stad, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Läs mer om oss på: pkc.regionstockholm.se

Kontakt: pkc.siso@regionstockholm.se

Foto: Yanan Li (om ej annat anges)

Följ oss på Facebook och Instagram

[Tipsa en vän](#)

Dela utskicket:

[Avregistrera dig från nyhetsbrevet](#)

Palliativt kunskapscentrum
REGION STOCKHOLM